

Dato: 02.04. 2020

Informasjon til ledere og ansatte i hjemmetjenester for mennesker med utviklingshemming og/eller autisme

Habiliteringstjenesten for voksne får en del henvendelser fra kommuner i forbindelse med problemstillinger knyttet opp mot Covid-19 smitte i tjenestene til personer med utviklingshemming.

Personer med utviklingshemming har økt forekomst av kroniske sykdommer som igjen kan gi økt risiko for et alvorlig sykdomsforløp ved COVID-19. I tillegg antas det å være en økt forekomst for udiagnostiserte lidelser i gruppen utviklingshemmede som gir økt grunn for varsomhet.

For noen tjenestemottakere kan situasjonen bli mer krevende enn for andre. Det er personer med stor risiko for alvorlige forløp og det er personer med kognitive funksjonsnedsettelse, som vil ha utfordringer med å følge myndighetenes pålegg om smittevernstiltak.

Det er også personer som vil bli veldig utfordret av at de vante tilbudene er stengt. Og, det er personer med alvorlige tilstander som trenger oppfølging, som er redde for at de ikke får det de har behov for i den tiden som er nå.

Som ellers vil det være behov for tverrfaglige individuelle vurderinger når det gjelder iverksettelse av tiltak enten det omhandler informasjon/smitteforebygging eller evt. behov for å anvende tvang og makt i forbindelse med Covid 19.

I tillegg til at vi henviser til generelle råd fra myndigheter (FHI og Helsedirektoratet og fra egen kommune) har vi her samlet informasjon, som kan være til hjelp i arbeid/samarbeid med mennesker med utviklingshemming og/eller autisme evt. andre med nedsatt kognitiv funksjon. Tiltak og råd fra myndighetene endres kontinuerlig og vi anbefaler å holde seg oppdatert på dette til enhver tid.

NAKUS nettside om personer med utviklingshemming og Coronavirus

<https://naku.no/personer-med-utviklingshemming-og-koronavirus#block-nm-quiz-course-header>

Aldring og helse

<https://www.aldringoghelse.no>

Stiftelsen SOR

<https://stiftelsensor.no/nyheter>

Habilitering.no

<https://unn.no/habilitering-i-spesialisthelsetjenesten>

Anne Gro Innstrand, Psykolog. Blogginlegg med konkrete verktøy og tips for hvordan snakke med mennesker med utviklingshemming om korona.

<https://psykologeninnstrand.no/hvordan-informere-mennesker-med-utviklingshemming-om-koronaviruset/>

Spiss.no. SPISS er en privat virksomhet som tilbyr spisskompetanse på tema knyttet til autismspektertilstander

<https://spissonline.simplero.com/page/143201>

Helsedirektoratets veileder om rettsgrunnlag (hjemmel) for gjennomføring av karantene, isolasjon mv. i helse og omsorgstjenesten. Datert 27.3.20

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krisehandling/koronavirus/anbefalinger-og-beslutninger#brev-27.-mars>

I tillegg har vi hatt dialog med Helsedirektoratet angående hva som gjelder dersom personen tilhører risikograppa og ikke er vurdert å være samtykkekompetent når det gjelder å vurdere den risiko de evt. utsetter seg selv for.

I følge Helsedirektoratet er hovedregelen at det vil være riktig å anse tiltak som settes i verk overfor personer for å beskytte dem selv mot smitte, som forebyggende helsehjelp overfor personen. Hvis personen motsetter seg slike tiltak, er det derfor i utgangspunktet pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A, som er riktig regelverk. Imidlertid vil det ikke nødvendigvis være feil å se det som et tiltak etter hol. kapittel 9; det kommer antagelig litt an på den konkrete situasjonen og hva man vektlegger i vurderingen.

I alle tilfeller er det viktig at de tiltakene som iverksettes overfor en person for å beskytte vedkommende mot smitte, er vurdert å være de som er minst inngripende og belastende overfor personen, at de er forholdsmessige og at de ikke går lenger enn nødvendig, og at regler om vilkår, saksbehandling m.m. i det enkelte regelverk, følges.

I tillegg skal andre tiltak enn tvang være forsøkt, så langt det er mulig og forsvarlig. I samlokaliserte boliger, kan det for eksempel være enklere å få øvrige beboere med på frivillig å trekke seg tilbake fra fellesarealer, og/eller å avvise forsøk på kontakt, enn å skulle holde en annen person tilbake med tvang. Det må vurderes konkret hva som er mulig å få til.

Med hilsen

Habiliteringstjenesten for voksne

Helse Nord-Trøndelag
